

Március 6-án éjjel a Balaton és a Velencei tó között nagy harcok kezdődtek. A német csapatok ellentámadást indítottak. A majdnem két hétig tartó küzdelmet a történelem a »balatoni védelmi hadműveletek« néven tartja számon. Március 6 előtt a németek hatalmas egységeket vonnak össze ezen a területen, azzal a céllal, hogy a gyors ütemben előretörő szovjet csapatokat a Duna keleti felére vessék vissza.

A lapok hírül adják, hogy Finnország hadat üzent Németországnak.

A Délmagyarország március 6-án a reakció mesterkedéseiről közölt vezércikket. A reakció a készülő földreformtörvény ellen iz-

ÚJ ORSZÁG SZÜLETETT

Március 6.

gatott, igyekezett megzavarni és rontani a hangulatot a falvakban a földreform végrehajtására készülő parasztiak között. Hiába izgatott, hiába lármázott azonban a reakció, hiába volt minden mesterkedése a földreform ellen, a parasztság magabiztosan, szilárdan és mély eltökéltséggel készült arra, hogy megvalósítsa évszázados álmát és kiossa az úri nagybirtokokat — írta a

többi között a Délmagyarország.

A városi tanács az újszínház építését Lehotay Árpádra bízta. Ebből az alkalomból a jövőbeni színházigazgató nyilatkozott és a többi között a következőket mondta: »Előtte az orosz művészet példája lebeg. Új szellemiség, új műsor és új művészi elképzelés kell. Az ültetési színpadművészetnek egyszer és mindenkorra meg kell szűnnie. Meg kell teremtenünk az új színházi kultúrát«.

Hogyan alakul ki és milyen lesz majd

Szeged fürdőváros?

Nem újkéltű az a gondolat, hogy Szegedet fürdővárossá kell fejleszteni. Sok elképzelés született már erre a felzárkózás előtt is. Az akkori városi vezetők azonban nem tartották érdemesnek, hogy megvalósítsák azokat. Hiába volt az Alföld egyik legporosabb városa Szeged, ahol nemcsak az utcákról kavargott a por, hanem az ipari üzemek helyiségeinek többségében a munkások tüdejére, egészségre káros, belső klimatikus viszonyok uralkodtak, nem tettek semmit a lakosság egészségének óvására, javítására a város természeti lehetőségeinek kiaknázásával.

A Tisza partjainak rendezése

Nem lesz érdektelen a szakemberek által javasolt program egyes részleteire kitérni.

Zsebik József és Balló Iván az MTE SZ munkabizottságában a Tisza-part rendezésével foglalkozott. A Tisza-part rendezése és városképi szempontból helyes kialakítása egyik előfeltétele az elgondolások sikerességének. A program szerint rendezni kell a Tisza mindkét partját, azonkívül a két védtőlítés közötti hullámtér is kulturálttá kell tenni. A Tisza jobb partján lefelé haladva a tápei téli kikötő az az első hely, amelyet a sporthorgászok, a csónakázók szívesen felkeresnek. Nem szerencsés a téli kikötő elhelyezése, mert évenként több ezer köbméter iszap zárja el, amelyet állandó kotrással lehet eltávolítani. Végleges megoldásként medencés tárolót kell itt építeni. A Sárka üdülőtelep építését folytatni lehet. Az egész telep azonban egy jeles árvíz esetében könnyen elpusztulhat, ezért a szakemberek azt javasolják, hogy ide csak szétszedhető, vagy cölöpökre épített vikendházakat létesítsenek. Az ifjúsági üdülőtelepet össze kell kapcsolni a Sárkával valamilyen formában.

Érdekes ötlet: a vízi bástya felépítése

Érdekes elgondolás vetődött fel a régi vár vízbástyájával kapcsolatban. Ugyanis a múzeum magaságában a Tisza partján állt valamikor egy köralakú vízbástya, amelynek alapjai kis vízálláskor még most is látszanak. Ezt a bástyát kellene újjáépíteni és részben halászmúzeumot, részben pedig idegenforgalmi attrakciót szolgáló vendéglőt kellene itt létesíteni. Zsebik József és Balló Iván szakvéleménye szerint az új létesítmény előreláthatóan befolyásolja majd a víz áramlását nagyobb vízállás esetében. Az áramlás viszont kedvezőtlenül hathat a híd pilléreire. Mindezt szaklaboratóriumban kis modellkísérlet útján előzőleg meg kell vizsgálni. Az alsó rakparton meg kell szüntetni a teherforgalmat, a kirakodást. Ez annál is indokoltabb, mert ez a partfal-szakasz az elmúlt évtizedben megcsúszott. A régi vasúti híd roncseit ki kell emelni, mert ezek veszélyesek a vízi forgalomra — javasolják többek között.

Strand tízezer embernek

Berniczki József és Dévényi István az újszegedi partfürdő adottságait és fejlesztési lehetőségeit vizsgálta meg. Ezt a hatalmas, tízezer ember befogadására alkalmas területet elsősorban plannirozni kell. A rendezéssel részben a szórakozásra, sportra, rengeteg játszótérre, pályát lehet létesíteni. A hinták, csúszdák mellett kosárlabdára, röplabdára, futballra alkalmas területeket lehet kiképezni a különböző virággyepek, facsoportok között. Kis gyerekeparadicsomot is lehet itt kialakítani. Legelőtöbbször azonban a medencék hiánya a partfürdő. Több, hullámfürdőre is alkalmas medencét lehet itt létesíteni, mégpedig úgy, hogy a tavaszi ár ne tölthesse be azokat iszappal. Mindezek építésével párhuzamosan korszerű, bérlehető családi kabinokat, nagy forga-

lomra tömegelőzőket kell építeni. Ugyanakkor több ételmeiszer, ital, frissítő, tej árusításra pavilonokat, bódékat kell üzembe helyezni.

Szálloda, gyógyfürdő, fedett uszoda

Illés Lajos az újszegedi oldal fejlesztésével foglalkozott. A Torontál tér környéke képezne a központját az új létesítményeknek. A Torontál tér—Pozsonyi utca közötti részen több emeletes fürdőépületet, gyógyszállót lehet építeni. Az épületeket akár felüljáróval, össze lehetne kötni a partfürdővel. A Bethlen utca környékén villaszerű üzemi üdülők részére kell helyet biztosítani. Szeged fürdővárossá fejlesztésénél számíthatnak a különböző szakszervezetek, üzemek segítségére. Ugyanis ezek az újszegedi oldalon Hévízhez, Hajdúszoboszlóhoz hasonlóan, külön épületekben, saját dolgozók részére üdülőket rendezhetnek be. A Termelőszövetkezeti Tanács foglalkozik azzal a gondolatokkal, hogy Dél-Magyarországon, a termelőszövetkezeti parasztiak számára üdülő létesít. Erre a Haladás Termelőszövetkezethez közel volna hely is.

Fedett uszoda nélkül nem lenne teljes Szeged fürdőváros. Ezt is Újszegeden kell elhelyezni. A városi kerteszet jelenlegi helye kiválóan alkalmas lehet erre.

A gyógyszállókhoz, üdülőkhoz kapcsolódna a jelenlegi szabadterei színpad átalakítása nyári mozivá, újkukraszda, vendéglők stb. létesítése Újszegeden.

Két ütemben — 1975-ig

Az elmondottakon kívül számos más érdekes elgondolás is szerepel az MTE SZ munkabizottsága által kidolgozott programban. Így sáttortáborok, a víziközelkedés fejlesztése, további úszóházak stb. Azonkívül a városi gőzfürdő bővítése is, ugyanis ez Szeged gyógyfürdőváros jellegét erősen kihangsúlyozná.

Mindezek megvalósulása természetesen nem megy máról holnapra. Két nagy ütemben kerülne sor minderre. Az első ütem 1960—65, a második ütem 1965—75. évben. A vázlatosan ismertett célkitűzésekből az is látható, hogy mindehhez rengeteg pénz kell. Az első ütem mintegy 20 millió, a második ütem pedig 80 millió forintot emésztene fel az előzetes számítások szerint.

Százezer szegedi ember egészségének védelme, egy egész országrész lakosságának érdeke azonban előírja az ekkora összeg előteremtését a következő tízezer — húsz évben. A városi tanács nem csupán a kormány, a minisztériumok, a nagy szakszervezetek, az üzemek támogatására számít e tervek megvalósításánál, hanem Szeged és környéke társadalmának tevékeny közreműködésére is. Három-négy évvel ezelőtt sokan fantasztikus elképzeléseknek tartották a szabadtéri játékok felújítását. Nem ad arra senki se egy fillért sem — mondták egyesek. S lám, azóta megvalósultak a játékok. Elsősorban azért, mert a rengeteg helyi igyekezet, egyének és szervezetek társadalmi munkája támasztotta alá a kormány törekvéseit. Nagyon sok lehetőség van társadalmi munkára Szeged fürdővárossá fejlesztésében is. Ha a város közvéleménye továbbra is tevékenyen támogatja a szegedi part-és tanácsai szervekét, úgyben, a most alakuló program fokozatosan megvalósul, az itt-ott még túlzottnak tartott elgondolások realizálódnak és valóban fürdőváros lesz Szeged.

N. E.

Három szegedi munkásszállásról

Kettőben kielégítő a lakók helyzete — a harmadikban nem

A munkásszállásoknak tulajdonképpen második otthonul kell szolgálniuk a vidékről jövő és bentlakó dolgozóknak, akik hetenként, kéthetenként látogathatnak csak, haza családjukhoz. Csak úgy találomra, három szegedi munkásszállást látogattunk meg az esti órákban. Kettő a Csongrád megyei Építőipari Vállalat (egyik a Kelemen utcában, a másik a Madách utca 16. szám alatt), a harmadik munkásszállás a Hódmezővásárhelyi Közüti Vállalat szegedi kirendeltségéé a Horváth Mihály utca 7. szám alatt.

Kezdjük a Madách utca 16. szám alatti munkásszállóval, amely tulajdonképpen ideiglenes jellegű. Az ideiglenesség azonban már közel két esztendeje tart, s remélhetően hamarosan meg is szűnik, mert az Építőipari Vállalat modern, minden igényt kielégítő, 250 férőhelyes új munkásszállást épít a Ruhagyránál. Erre ugyan legintette a munkásszálló mostani lakói, főleg a fiatal munkások. Nem hitték el, hogy ők fognak ott helyet kapni legelőször. Aggodalmukra vállalatuk pártitkára szavait idézzük: a Madách utcai munkásszálló mai lakói költöznek elsőnek az új munkásszállásra.

Ideiglenes jelleg — sok kifogásolnivaló

A vállalat ugyanis tisztában van azzal, hogy nem emberhez méltó körülmények között laknak a Madách utca 16. szám alatt a vidéki munkások, de mert a szállás ideiglenes jellegű, nem éri meg, hogy ráköltösenek. Akkor se lenne ugyanis jobb. De hogy ilyen körülmények közt különösen nem lett volna szabad ezeket a munkásokat magukra hagyni — főként a fiatalokról szólva —, az bizonyos. Kérdés, hogy ezzel is tisztában van-e az Építőipari Vállalat. A fiatal munkásokat megkérdeztük, hogy hányan vannak közülük KISZ-tagok. Mindössze egy fiatalember tartotta fel a kezét féltéken, bizonytalanul. Azt sem tudják, hogy ki a vállalat KISZ-titkára, nemhogy rendezvényekre hívták volna őket, vagy kulturális igényük után érdeklődtek volna.

Látogatásunkkor is pénzre kártyáztak öten-hatan, mások vacsorát főztek a dobkályhán, vagy az ágyakon heverésztek. Ha lenne sakkjuk, a kártyázást abbahagynák. Egy kimustrált rádiót csak rossz ládának neveznek, amely néha úgy recsegropog, hogy annál már többet ér, ha nem szól. Az építők művelődési otthonába állítólag azért nem járnak el szórakozni, mert ott mindig a vállalatnál kívülrőlök bírádoznak, s ők nem jutnak hozzá semmihez.

Barátok kellenének

Nagyon szeretnék — s ezt az idősebb munkások is kérték —, hogy esténként ellátogathassanak hozzájuk egyetemisták és elbeszélgethessék velük. Többen mondták, hogy mikor Budapesten dol-

goztak, akkor nagyon megbarátkoztak sok egyetemistával, mert olyan kérdésekről beszélgettek hosszú estéken, amelyek hasznosak voltak mindannyiuknak. A munkásoknak azért, mert a munkágyerekekből lett egyetemistáktól tanultak, és fordítva: a munkásoktól az egyetemisták is tanultak — de még mennyire!

Az ilyen barátkozások kellenének nekik most is, de jelen körülményeik ebben is gátolják őket. No, majd a hamarosan felépülő új szállás ez is megvalósul. Addig is el kellene kezdeni valahol. Kulturálódásukkal foglalkozni kell. Most még azt sem tudják, ki a kultúrfelelős vállalatuknál. Mennének pedig moziba, színházba, ha jegyet kapnának időben. Mire azonban hazaérnek, mosakodnak és átlötnének, már elkésnének az előadásról, ha még sorba is kellene állniuk a jegyért. Ezért maradnak otthon és kártyáznak inkább.

És egy kis olvasnivaló

Az Építőipari Vállalat másik munkásszállása, a Kelemen utcai, az irigylet, a sokat emlegetett szálló. Valóban: rend, tisztaság és otthonosság jellemzi. Végiglátogatva a szobákat, senkinek sem volt egyetlen panaszuk sem. Értetlenül néztek ránk: miért lenne nekik panaszkodni, amikor a gondnokság ren-

des otthont biztosít a vidéki építőmunkásoknak. Ők persze alig tudnak valamit a Madách utcai munkásszállásról.

Jót mondhatunk a Hódmezővásárhelyi Közüti Üzemi Vállalat Horváth Mihály utcai munkásszállásáról is. A padok helyett azonban jobb lenne inkább székre ülni, az ablakokra pedig jobban illesse függönyfele a csomagolópapírral való befödés helyett. Egyéb panasz itt sem volt, akárhogy erőltettük a dolgot. Ha azonban lenne egy kis házi könyvtárak, szívesen olvasnának esténként a rádiózás mellett ők is, mint ahogy a Kelemen utcai munkásszálláson teszik az ott lakók. De mert be kellene menni a könyvtér a vállalati könyvtárba, inkább nem olvasnak, vagy csak kevesen. Lehet segíteni rajta, hogy az utépítők is könyvhöz jussanak.

Mindhárom meglátogatott munkásszálláson újság is kellene. Olvasnák és elő is fizetnének rá, de senki sem kérdezte meg tőlük, hogy érdekli-e őket az újság. Az ország, a világ minden dologja érdekli őket, s erre jellemző a Madách utcai munkásszállás. Ha valaki hazavisz egy friss lapot, öten-hatan is beleszemegetnek egyszerre. Hát még külön hogy olvasnának, csak keressék meg őket az olvasnivalóval és komoly érdeklődéssel minden dolguk iránt.

Lódi Ferenc

A SZÜRKE SKODA

A SZÜRKE SZÍNÜ, elegáns kocsit ott ténfergett a körút elején. Valóban csak ténfergett, mert igen lassan haladt és gyakran megállt. A megállás alkalmával a kocsi vezetője — kissé öregező, de az autótulajdonosok göggyével teli férfi — ki-kiszólt az ott elmenő magános lányoknak: »Nem jönne velem autózni?«

A nők általában morcosan mondták a nemet és sértődve továbbsiettek. Persze ez nem zavarta a férfit. Odébb ment egy utcával, s kezdte megint előlről.

Sok sikertelen kísérlet után végül is rámosolygott a szerencse. Ahogy az egyik sarkon megállt, a barna hajú, kékkabátos kisleány az »aánlatra« megállt. Örájára pillantott, elgondolkodott és pajkosan így szólt:

— De arra visz, amerre akarom?...

— Ahogy parancsolja, hölgyem! — felelte a férfi.

— Akkor jó! Induljunk a Lenin körút felé.

S a következő pillanatban már ott ült a kisleány az autóvezető mellett.

A FÉRFI szemügyre vette a kis barnát és jóleső öröm

töltötte el. Határozottan csinos volt, s formás térde ahogy kivillant a ruhája alól, igazán hatott. Azon kezdett töprengni, hogy hova is vigye? Átmenjen-e a szomszéd városba vele, mert ott nein zavarják, vagy esetleg egy kis autózás után valamilyen táncos helyre térjenek be? Lassan, igen kényelmesen ment a kocsival, s közben csak úgy ömlött a kedveség a szavaiból, hogy »főzze a kicsit«, s közben úgy örült a ritka szerencsének, mint jó fogásnak a halászs.

Ahogy a kocsit a Lenin körút egyik forgalmas pontjára ért, megálljt jelzett a kisleány.

A kocsi megállt. »Biztosan valamit el kell intéznie a lánynak« — gondolta a férfi,

és készséggel nyitotta ki az ajtót. Ereiben azonban megélt a vér, midőn a lány, kilépve a kocsiból, búcsúra nyújtotta a kezét.

— Hogyan? Hát nem jön velem, kedves?

— Miért mennék? — felelt huncutul a leány. — Tudja, egy kicsit megkésstem otthon, és nem értem volna magam nélkül pontosan ide. Nézzé csak! — mutatott az utcasarkon álló fess, fiatal fiúra — ott vár a sarkon... Randevűm van vele...

A LÁNY elviharzott és mosolyogva búcsút intett, a férfi pedig dühösen bevágta az ajtót.

Na igen!... Azért mégsem jó mindenre egy autót...

B. J.

Furcsa esküvő

A torinói anyakönyvvezető előtt furcsa esküvőre került sor: mind a fiatal pár, mind a jelenlévő másik négy személy bal karja gipszkötésben volt. A fiatalok röviddel az esküvő előtt sielés közben törték karjukat, a négy tanú az esküvőre menet könnyebb autószerencsétlen-

ség áldozata lett. A legnagyobb csodálkozás azonban akkor tört ki, amikor — legalábbis így írja a Basler Nachrichten — megjelent az anyakönyvvezető — ugyancsak felkötött karral. A vonatkoztatás kedvéért azonban a jobb karját törte, mert elcsúszott a lépcsőn.